

Разједињена опозиција као да ради за владајућу Партију правде и развоја, чији кандидат слви за сигурног будућег шефа државе.

После недавне победе владајуће странке на локалним изборима, у Турској се увелико праве калкулације ко ће бити кандидати за новог председника републике на изборима који се одржавају у августу.

Грађани ће овог пута, први пут у историји земље, директно бирати председника државе. Уколико у првом кругу, 10. августа, нико не добије више од 50 одсто гласова, два кандидата са највише гласова иду у другу изборну рунду, две недеље касније.

Премијер Реџеп Тајип Ердоган и садашњи председник Абдулах Гул још се нису јавно изјаснили да ли ће се кандидовати за шефа државе, али све комбинације се сада врте око њихових имена. Поготово што се у владајућој Партији правде и развоја (АКП) и у опозиционим странкама у овом часу не види трећа личност која би у августу могла да их угрози и да се усели у председничку палату на Чанкаји, елитном делу Анкаре.

„Председнички кандидат ће ускоро бити познат. Консултоваћу се са Ердоганом и питање Чанкаје решићемо између нас”, дипломатски каже председник Гул, који је такође кадар владајуће странке.

Ердоган и Гул стари су партијски другови који су у последњих 15 година раме уз раме извојевали многе политичке битке. Тешко је поверовати да ће се овог пута наћи на супротним странама барикаде, поготово што би то могло да доведе до пукотина у странци коју су заједно основали 2001. године.

„Гул се никад досад јавно није супротставио Ердогану. У сваком случају, Ердоган ће и овог пута имати последњу реч”, сматра познати политички аналитичар Џенгиз Актар.

После победе на недавним локалним изборима који су за њега били својеврсни референдум, сада је на потезу Ердоган. У игри су многе комбинације: по једној, он и Гул ће само заменити фотеље, с тим што би Ердоган и даље водио главну реч у земљи иако је по уставу председник државе полупроцедурална фигура. По другој, он ће се идуће године четврти пут борити за премијерску фотељу, али ће претходно морати да промени статут странке, по коме иста личност не може да буде председник владе више од три пута.

Владајућа партија је покушала да промени Устав и да у Турској, уместо парламентарног, уведе председнички систем, али та иницијатива није добила довољну подршку. Упркос томе, на јучерашњем тајном гласању, како преноси избор Ројтерса, већина посланика Партије правде и развоја подржала је да се Ердоган кандидује на првим директним председничким изборима. Гласање је представљало незваничан тест нивоа подршке унутар партије за његову председничку кандидатуру, што би значило да би он морао да одступи са места вође партије, али ће он сам одлучити и да ли ће се кандидовати за председника, рекли су неименовани партијски функционери.

„Убедљива већина унутар партије је рекла да Ердоган треба да буде председник”, рекао је неименован извор британској агенцији. „Мала група сматра да он не треба да се кандидује за председника јер је неопходно да у предстојећем времену он и даље води партију”.

У опозиционим странкама такође су у мобилном стању, мада су им шансе после неуспеха на локалним изборима минималне, иако је владајућа АКП добила 43,5 одсто гласова. Оне би евентуално могле да угрозе Едогана или Гула само уколико би се истински окупиле око једне личности, што је у овом часу изгледа незамисливо.

„Ми треба да станемо иза једног кандидата за шефа државе. То треба да буде општеприхватљива личност која не мора бити строго везана за неку политичку партију”, предложио је председник водеће опозиционе Републиканске народне партије Кемал Киличдароглу.

Та иницијатива лидера опозиције засад није наишла на разумевање у другим странкама. Одмах се поставило питање ко би био заједнички кандидат за председника. Потврдило се, ко зна по који пут, да уситњена и разједињена опозиција, каква је већ годинама, у ствари, ради за Ердогана и за његову странку.

Као могући кандидати за председника – осим Гула и Ердогана – помињу се многе личности: председник Уставног суда Хашим Килич, бивша председница Удружења индустријалаца и бизнисмена (ТУСИАД) Умит Бојнер, као и бивши начелник Генералштаба генерал Илкер Басбуг, који је недавно пуштен из затвора иако је осумњичен да је са групом официра припремао војни удар против садашње происламистичке владе.

Војислав Лалић

(Политика)

Ердоган тужио Уставном суду друштвене мреже

Турски премијер Реџеп Тајип Ердоган поднео је тужбу Уставном суду Турске против друштвених мрежа на интернету које оптужује да крше његова и права његове породице, изјавио је данас члан његовог кабинета.

Турски премијер у тужби захтева да се са тих мрежа уклоне садржаји који, како је навео, угрожавају и крше његова права. Ердоган је 20. марта забранио у Турској приступ Twitter пошто су његови противници на тој друштвеној мрежи објавили снимке телефонских разговора којима се премијер повезује са скандалом везаним за корупцију.

Турске власти су одлуком Уставног суда биле приморане да 3. априла повуку одлуку о блокади Twittera. Суд је тада саопштио да се блокадом Твиттера крше уставно право и слобода говора.

Међутим, сајт YouTube је и даље блокиран у Турској. Власти су блокирале тај сајт после објављивања снимка састанка министра спољних послова Турске, шефа обавештајне службе и високих војних и дипломатских званичника о могућности турске војне интервенције у Сирији.

(Бета)